

Flyve Posten.

Om Røringsoholdene af C. R. Grove.

III. (Sidste Artikel.)

I det foregaaende har jeg udsiglet Hovedmidlet til Forbedring af Arbejdernes Kaar, nemlig Productionens Forøgelse; jeg er naturligvis uenig med Hr. Lunde, naar han udfælder alle Folk, der have Penge, for „Vampyrmagtens Tilbedere“; men jeg er naturligvis enig med ham, naar han vil arbejde hen til at disse saa meget forbrømt Penge ville tilflyde Arbejderklassen i et større Maal end tidligere; selv om han da ogsaa vilde skæle dem ud for Vampyrer, istædfor den søde Tale, han nu holder til dem, for, til Exempel, at faae dem til at iroe, at de ere bedre tjente med at der er en Fernsøber end ti, naar kun denne ene er det, som han et andet Sted kalder — en Vampyrtilbeder. Hr. Lunde taler alene til Svendene, som om alle simple Folk vare Svende; der gives dog mere lidende Folk end disse i Almindelighed ere, nemlig Fruentimmer, Børn og Arbeidsmand, og da mange af dem ernæres af Svende, saa er det naturligtvis den bedste Hjælp, man kan give selv Svendene, at søge nye Eghvervilder for deres Familier.

Som tidligere nævnt har jeg altid fundet her i Byen, at der er Mangel paa Arbejde for Fruentimmer og Børn; der er ofte stor Mangel paa Arbejde for Arbeidsmand og dette sidste fører det med sig, at naar der er Mangel paa Arbejde i et enkelt Laug, saa har dette Laugs Arbejdere ikke nogen anden Bessjæftigelse, de kunne søge, indtil Laugsarbejdet igjen indfinder sig rigeligere. Til at hjælpe paa denne Arbejdsløshed trængs der til en anden Industri, der fortrinnsvis beskæftiger Koner, Børn og Arbeidsmand, og Manufacturindustrien maa uenigtelig kunne afhjælpe denne Mangel, naar den indføres efter en passende Maalestok, og dens Eksistens kan altid sikres, naar den er baseret paa den indenlandske Forbrug. Drives Manufacturindustrien i en saa stor Maalestok, at Hovedafsetningen er til Udlandet, saa kan den, som Erfaringer viser, let give Anledning til større Ulykker end dem, den skulde modarbejde, idet en Fyrstes Nykker eller Foranstaltninger, hvor

over man ikke er Herre i selve Landet, kan standse Afsetningen. Saaledes er det ofte gaaet Silkevæverne i Lyon og Spinderne i England, ja i Schlesien og Westphalen er Besøkningerne bragt til Bettelstaven derved, at dens store Kinnedindustri havde fast al sin Afsetning til Spanien og de spanske Provindser, der pludselig ophørte at købe tydske Varer, hovedsagelig fordi Kongen af Preussen ikke vilde anerkende Dronningen af Spanien. Deeltge Ulykker have bragt Manufacturindustrien i Miscredit, den betragtes som farlig; men den er det kun ligesom for megen Frugt solist paa engang, den er baade nyttig og nødvendig i mange Tilfælde, naar den er anvendt med Maadehold. En Deel Forhold, der hos os virke hæmmende paa vor Manufacturindustri, har jeg allerede nævnt; der kunde endnu nævnes en Deel væsentlige Baand paa denne Art Industri, der specielt ikke ligesom i selve Industriens Natur; men jeg skal forbigaae dem, for først at give en kort Skildring af en anden Art Vanskeligheder, der kun kunne overvindes ved en større Samvirken end den, som enkeltstaaende private Mænd kunne overkomme.

Manufacturindustrien kan ikke i Regelen, saaledes som Haandværksindustrien, gjøre en Vare færdig til umiddelbart Forbrug i et enkelt Etablissement. Hver Fabrik maa kjøbe sit raa Materiale fra en anden Fabrik, og denne producere en Vare, der atter i Regelen er raat Product, for Andre. Saaledes er til Exempel Kinnedindustrien paa dens nuværende Udvikling, kun mulig, saafremt der foruden Hordyrkeren findes Hørberegningsetablissementer, Spindrier, Bæverier og Traadfabrikker, samt Vlegrier og Jæverier. Bæveren er saaledes afhængig af Spindere paa den ene Side og Vlegere paa den anden Side; eet manglende Led i Kækken gjør, at Hordyrkerens Product ikke kan blive til en Forbrugsvare her i Landet. Sæt, at alle disse Etablissementer findes i det rette Forhold og i saa stort et Antal, at det personlige Afhængighedsforhold synes ubegaaelig i denne Industriens indre Handelsomsætninger, saa fremkommer Fordele dog først, naar det raa Materiale efter dens forskjellige Fæinheder kan faae den rette Anvendelse til de forskjellige Fæinheder af Varer, og dette er atter ikke muligt uden forskjellige Spindelstemer, forskjellige Bæverier lige fra Seiduge og Sækkelærreder til Damastes og Kommerbug. En Manufacturindustri er saaledes

ifølge sin Natur vanskeligt at faae indført i et Land, og Enkeltmands Bestræbelser ere for meget ringe at regne; dens Tilværelse kan være af yderste Vigtighed for det hele Land og dens Fremfærd kan kun skee ved at den betragtes som et National-Anliggende, som en Gjenstand for en kyndig Overbestyrelses særdeles Opmærksomhed. Det er en Organisme, der skal stables og vedligeholdes; en Organisme, der lider baade naar et af Ledene er for stort og for lille.

Jeg har tidligere nævnt hvorledes Manufacturindustrien, især ved Spinding, Bævning og de deril henhørende Operationer, fortrinnsvis er nyttig, idet den beskæftiger den Deel af Befolkningen, der meest trænger til Arbejde. Manufacturindustrien medbringer desuden den Fordeel, at dens Forbrug af Utenfæller, Maskiner, etc., beskæftiger en Deel af de nu under Laugene henlagte Arbejdere, og da Fordringerne til disse Gjenstande i Regelen ere meget forskjellige fra de almindelige, saa er andre Arbeidsmaader, accuratere Arbejde og Indførelsen af nye Materialer nødvendige, og de gaaer saaledes fra denne Industri over i den øvrige. I Indførelsen af disse nye Arbeidsmaader i Haandværkerne, i Forsyningen med mangt et Stykke, som set ikke kan forvædige her i Landet, ligger især en yderligere Vanskelighed for den begyndende Manufacturindustri: saaledes behøvs Værkerne: Sætter, Nit, Kamme, Sproder, diverse Maskiner etc., ethvert saadant Redskab, der behøvs, gives Anledning til et nyt Haandværks Etablissement, og gives saaledes Anledning til at mangen en Svend kan nedsette sig i en fordeeltagtere Bedrift end om dette Arbejde ikke fandtes.

Jeg har ovenfor omtalt almindelige Hindringer for Industri, der kunne ryddes ved Forandringer i Lovene; der er et direkte meget frugtbart Middel til at fremkalde den Art Industri, som findes usselig: nemlig Tolobestyrelse, og da denne Bessjæftigelse, feil anvendt, giver et fælligt Resultat, saa skal jeg endnu kortelig omtale det, uagter det er almindeligt bekendt, for at søge noget af den Fordom hævet, som vore saakaldte Statsøconomer synes at have imod det.

Det er uregelmæssigt ligesaa vigtigt for Arbeidsmanden at kunne kjøbe sine Forbrødsvarer billig, som at faae Forholdene i Arbejdslønnen, derfor ere disse Tolobestyrelser skadelige, naar de opkræves paa Nødvendighedsaristier; men naar Skat skal

ydes for at Samsundets sølles Udgifter kunne dækkes, saa er Staten ikke meget mere trykkende naar den opkræves indirecte som ved Told end naar den opkræves directe ved contant Betaling af hver Statteyder. En ringe Afgift paa alle saadanne Varer, som enten ikke ere absolut nødvendige, eller som ikke nødvendigvis maae fabriceres udenfor Landet, vil derfor findes rimelig, og naar Fabrikanten og Arbejderen allerede betaler den samme Afgift til Staten som enhver Anden, der lever af sine Penge, uden at restere Noget og uden at arbejde, saa synes det ubilligt, at han desuden skal svare en anden Skat fordi han arbejder, og dog lægger man saadan Skat paa Arbejdet, naar man kræver Skat af et Arbejdsloale, naar der kræves Told af det raa Materiale, af Redskaberne og af alle de mindre Ting, der behøvs til Arbejdets Fuldførelse. Denne Skat, som der saaledes svares af Arbejdet, gjør, at Udledningen kan underlægge os, og Arbejdet maae følgelig ophøre her i Landet, naar der ikke paalægges Udlandets Frembringelser en ligesaa stor Afgift som vore egne. Derfor er i alt Fald en Told af en vis Størrelse paa enhver Vare, der kan forvædige i Landet, nødvendig; uden en saadan Told mister Landet den Skat, som Arbejdet i Landet svarer, og Arbejderen mister Arbejdet. Forudsat altsaa at Tolden var en Afgift, der af særegne Grunde var saa forfæstelig, at man hellere maatte foretrække enhver anden Bestatningsmaade, saa var dog Tolden nødvendig, saafremt man ikke vilde odelægge Besøknungen ved at tilintetgjøre Arbejdet.

Et andet Spørgsmaal er det, om Staten skal ansætte Tolden saa højt, at der bliver en extraordinair Fordeel for nogen enkelt Klasse af Arbejdere eller nogen enkelt Entreprenør; saagodt som Alle ere enige i, at dette ikke bør gjøres, da denne Begunstigelse bliver paa alle Andres Besøknung. Og dog ere enkelte Undtagelser rimelige, til Exempel at enkelte Lurusartikler blive saameget fordyret, at Staten faaer en forøget Indtægt, som kun svarer af den Rige, og at Arbejderen og den, der giver Arbejde, i saadanne Artikler kunne have en forøget Indtægt, som Enhver, der svarer den, kan lade være at betale, naar han vil renoncere paa en Behagelighed, som han ikke kan trænge til. En anden Undtagelse er fordeeltagtig for Alle, og Arbejderklassen i Særdeleshed: Naar der nemlig findes Man-

Greven af Monte-Christo,

af Alexander Dumas.

Ottende Deel.

(Fortsat.)

(See Flyveposten Nr. 218.)

„Hvorfor taler De om min Fader?“ — stammede han, — „Hvorfor blander De Mindet om min Fader med det, der foregaaer idag?“

„Fordi jeg er den, der frelst din Faders Liv, da han engang vilde dræbe sig selv, ligesom Du vil idag, fordi jeg er det Mennekte, der sendte Pungen til din unge Søster og Pharaon til den gamle Morrel; fordi jeg er Edmond Dantes, der gængede Dig paa sine Knæer, da Du var et Barn.“

Morrel traadte endnu et Skridt tilbage, vakkende, aandedløs, stannende, sønderknust, derpaa forlod Knæerne ham pludseligt, og han styrtede ind et høit Strik ned for Monte-Christos Fodder.

Derved blev denne beundringsværdige Natur ligesom gjensat paa ny; han sprang op, styrtede ud af Værelset, og raabte, da han var kommen ud paa Trappen med sin gjennemtrængende Stemme:

„Julie! Julie! Emmanuel! Emmanuel!“ Monte-Christo vilde ile efter ham, men Maximilien havde hellere ladet sig dræbe, end han vilde forlade Døren, som han stod i for Greven.

Paa Maximiliens Skrig ilede Julie, Emmanuel, Benelon og alle Tjenestefolkene forfækkede til.

Morrel tog dem ved Haanden og aabnede igjen Døren.

„Paa Knæ!“ — raabte han med en Stemme, der blev gvalt af Hullen, — „Paa Knæ! Det er Belgjoreren! Det er vor Faders Frelser! Det er —“

Han vilde sige: „Det er Edmond Dantes!“ — Men Greven standse ham, idet han greb hans Arm.

Julie greb Grevens Haand; Emmanuel omfavnede ham som en Skydsengel; Morrel sank igjen paa Knæ, og berørte Gulvet med sin Pande.

Da solte dette Mennekte af Fjern sit Hjerte uddødes i sit Byst; hans Dine sanklede, han nedbøede sig ned og greb.

Der var i dette Værelse, i dette Dieblit, en Concert af Taarer og af Sukke, der maatte synes endogsaa Herrens kjæreste Engle harmonisk.

Julie var næppe kommen til sig selv igjen efter den høitige Bevægelse, som hun var i, førend hun styrtede ud af Værelset, steg ned i det første Stokværk, ilede til Storstuen med en barnagtig Glæde, og

løstede den Glaskuppel op, der bedækkede den Pung, som den Ubeskændte havde gjort hende i Alleen Meilhan.

Imidlertid sagde Emmanuel med stammende Læber til Greven:

„D, Hr. Greve! Hvorledes har De, da De saa ofte horte os tale om vor ubeskændte Belgjorere, hvorledes har De, da De saa os erindre ham med saa megen Taknemmelighed, hvorledes har De kunnet bide til idag med at gøre os bekendt med ham! D, det er Gudsombød imod os, og jeg tør næsten sige, Hr. Greve! imod Dem selv.“

„Hør mig, min Ven!“ — sagde Greven, — „og jeg kan kalde Dem saaledes, thi uden at det aabnede Dem, har De været min Ven for alleve Aar siden; Opdagelsen af denne Hemmelighed er bleven bevirket af en stor Begivenhed, som De maa være uvidende om. Gud er mit Vidne, at jeg ønskede at begrave den saa længe jeg levede i mit Hjertes Indersite; deres Svoger Maximilien har searet mit Mia den ved en Voldsomhed, som jeg er vis paa, at han fortjender.“

Og da han saae, at Maximilien havde kastet sig paa Knæ ved Siden af en Lænestol, solde han til med dampet Stemme, idet han med en betydningsfuld Mine trykkede Emmanuel's Haand:

„For Guds Skyld, hold Dem med ham!“

„Hvorfor det?“ — spurgte det unge Mennekte forbauset.

„Jeg kan ikke sige Dem det, men vaag over ham!“

Emmanuel saae sig om i Værelset og fik Die paa Morrels Pistoler.

Hans Dine stræde stivt paa disse Vaaben, og han spurgte Monte-Christo med et Dikast, idet han pegede paa dem.

Monte-Christo nikkede.

Emmanuel gjorde en Bevægelse hen imod Pistolerne.

„Lad være!“ — sagde Greven.

Derpaa gik han til Morrel og tog hans Haand. Den voldsomme Bevægelse, der for et Dieblit siden havde rystet det unge Mennekes Hjerte, havde gjort Plads for en fuldkommen Fælseløshed.

Julie kom igjen op; hun holdt Silkepungen i Haanden, og to flinnende Glædestaarer trilled ned over hendes Kinder, ligesom to Draaber Morgendug.

„Her er Svaret,“ — sagde hun, — „troe ikke at det er mig mindre kjært efterat vor Frelser er bleven opdaget.“

„Mit Barn!“ — svarede Monte-Christo, idet han rodmæde, — „tillad mig at tage denne Pung igjen; da De kjænder mine Ansigtstræk, vil jeg ikke erindre af Dem uden ved det Venskab, som jeg beder Dem tilstaae mig.“

„D!“ — sagde Julie, idet hun trykkede Pungen til sin Barn, — „nei, nei, jeg

